

УДК 378:373.2.011.3-051:004:316.77

Чекан Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти,
Юртин Вікторія Іванівна,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Активний розвиток інформаційного суспільства і модернізація системи освіти висуває особливі вимоги до рівня професійної кваліфікації вихователя, зокрема його здатності до інноваційної діяльності в умовах інформаційного суспільства. Відповідно змінюється й оцінка ролі професійної кваліфікації вихователя, для забезпечення йому в навчальному процесі місця основного агента.

Розглянемо сутність характеристики особи, вихователя зокрема, спроможної згідно із сучасним уявленням про навчальний процес бути активним носієм знань і створювати необхідні умови для їх надбання вихованцям.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» педагогічною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями, які мають відповідну освіту, професійно-практичну підготовку, фізичний стан яких дозволяє виконувати службові обов'язки.

В Українському педагогічному словнику С. У. Гончаренка зазначається «вихователь у широкому суспільному значенні - мислитель, громадський діяч, який формує погляди й переконання людей, допомагає їм знайти свій шлях у житті».

В умовах інформаційного суспільства педагогічна кваліфікація і майстерність не має обмежуватись тільки фаховими знаннями. Окрім традиційних педагогічних технологій вихователь покликаний створювати нові можливості для вихованців через інновації, застосування ІКТ і бути здатним постійно покращувати свою педагогічну майстерність.

Так, В. Г. Кремень стверджує, що навіть під час застосування найсучасніших комп'ютерних систем і телекомунікаційних технологій, використання яких стимулює динаміку і підвищення ефективності навчального процесу, ніщо і ніхто не спроможний повністю витіснити і замінити мистецтво безпосереднього педагогічного діалогу «педагог—вихованець». Тому у XXI столітті особливо важливою є підготовка високопрофесійних педагогічних і кваліфікованих науково-технологічних працівників, які відповідають інтеграційному критерію «педагогічна майстерність + мистецтво комунікації + нові технології».

І. Предборська, Г. Вишинська, В. Гайденко, І. Гамрецька у роботі “Філософські абрисы сучасної освіти” звертають увагу на те, що сучасний педагог має враховувати основні принципи, на яких здійснюється розбудова національної освітньої системи, а саме, принцип діалогізму, гуманістичної спрямованості, світового плюралізму, персоналізації знань, й упроваджувати інноваційні технології у процес навчання і виховання, а також сприяти різнобічному розвитку вихованця, займатись професійним й особистісним самовдосконаленням.

Важливим у роботі педагога є його безпосередні професійні завдання і функції, які він щоденно здійснює. Зупинимось на цьому детальніше. Так, термін “функція” походить від латинського *functio* — виконання, звершення і означає “робота когось, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності, роль когось, чогось”. Функції педагога обумовлюються особливостями морально-духовних цінностей і суспільно-економічними вимогами суспільства.

Аналізуючи завдання і функції вихователя, особливу увагу слід звернути на його компетентність у сфері професійної діяльності у використанні всіх технологій, форм та засобів, якими він володіє.

Розглянемо підходи до визначення і трактування поняття ІК-компетентності вихователів і виділимо основні складові цієї компетентності.

Слід особливо підкреслити, що в подальшій розробці поняття ІК-компетентності сучасного вихователя ми виходимо з того, що досить значний період дослідники вели науковий пошук серед самого трактування термінів компетентність-компетенція і їх співвідношень до певної предметної галузі. А отже, низка дослідників, вживаючи термін “компетенція”, надавали йому характеристик, що притаманні поняттю “компетентність”. Ми звертаємо увагу на те, що нині виходимо з останніх досліджень і нормативних документів щодо даного поняття і розглядаємо вищезгадані неузгодженості в даних термінах, як науковий пошук і дискурс.

Дослідник Н. В. Баловсяк зазначає, що інформаційна компетентність є сукупністю трьох компонентів: інформаційного компонента, що включає здатність ефективно працювати з інформацією у всіх її формах представлення; комп'ютерного або комп'ютерно-технологічного компонента, що визначає уміння і навички щодо роботи із сучасними комп'ютерними засобами і програмним забезпеченням; компонента застосованості, який визначає здатність застосовувати сучасні засоби ІКТ до роботи з інформацією і розв'язання різноманітних задач.

Ми погождуємось з Н. В. Баловсяк, що для визначення ІК-компетентності фахівця потрібно визначити перелік завдань, що розв'язуються ним у процесі професійної діяльності [3].

Отже, ІК-компетентність сучасного вихователя, на наш погляд, передбачає:

- знання ІКТ, особливостей їх використання, функціональних можливостей ІКТ для професійної діяльності і самоосвіти;

- уміння і здатності ефективно використовувати інформаційні ресурси; формулювати й розв'язувати інформаційно-пошукові педагогічні завдання; використовувати методи аналітико-синтезуючого опрацювання даних і відомостей у професійній діяльності; використовувати ІКТ для самоосвіти; ефективно використовувати ІКТ в професійній діяльності і створювати на їх основі нові засоби навчання; оцінювати інформаційні ресурси, зокрема мережі Інтернет, відповідно до їх наукової важливості, цінності й доцільності щодо певних цілей навчання; уміння створювати інформаційні ресурси, як друковані, так і електронні, відповідно до цілей професійної діяльності; організовувати і створювати вербальні засоби комунікації відповідно до завдань і тем, враховуючи потреби вихованців; редагувати тексти за допомогою ІКТ; створювати дидактичні та інші навчальні матеріали за допомогою ІКТ.

УДК 373.2.091.12.011.3-051:004:001.895

Чекан Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти,

Кориневич Іванна Степанівна,

магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА КЕРІВНИКА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС

Сьогодні багато що з минулого досвіду не відповідає потребам сучасного дошкільного закладу, як і суспільства в цілому. Тому для того, щоб освітня галузь продуктивно розвивалася, потрібні нові ідеї, нові технології навчання й виховання, керівництва закладом. Усе це вимагає апробації в інноваційній діяльності, яка повинна або довести доцільність і прогресивність висунутої ідеї, або спростувати її. Проте інноваційна діяльність - не мода, її не можна проводити без належного наукового обґрунтування.

Добре організована інноваційна діяльність завжди має характер наукового пошуку, прогностичне спрямування.

З цією метою треба опрацювати багато наукової й методичної літератури з проблем, що підлягають розробці. Отже, на рівні дошкільного навчального закладу інноваційна діяльність передбачає цілеспрямований процес застосування інновацій (зміни всередині системи) й експериментальної перевірки результативності й можливостей використання інновацій в інших дошкільних навчальних закладах.

Визначилися основні напрями інноваційної діяльності дошкільних навчальних закладів. Найголовнішими серед них є такі:

– апробація вітчизняних і світових освітніх та педагогічних інновацій;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>